

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 01 лютого 2022 р.

Голова Приймальної комісії

О.Г. Самойленко

ПРОГРАМА

творчого конкурсу з музичного мистецтва

Освітньо-професійний рівень: бакалавр

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

На основі: повної загальної середньої освіти,

Освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст

РОЗГЛЯНУТО та ЗАТВЕРДЖЕНО

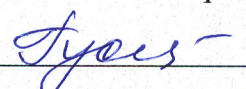
на засіданні Вченої ради

навчально-наукового інституту мистецтв

імені Олександра Ростовського

Протокол № 6 від 11.01 2022 р.

Голова Вченої ради

Л.В. Гусейнова

Ніжин 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для вступників на спеціальність 025 «Музичне мистецтво» фаховим вступним випробуванням є комплексний іспит зі спеціальних музичних дисциплін, який має на меті різнобічне виявлення рівня музичної обдарованості та розвитку музичних даних абітурієнта, рівня його музичної підготовки, зрілості його музичного мислення. Максимальна кількість балів за вказаний іспит – 200 балів (за шкалою від 100 до 200).

Завданням даного іспиту є виявлення й оцінка музично-виконавських компетентностей абітурієнта.

Комплексний іспит зі спеціальних музичних дисциплін для абітурієнтів:

профілізація «Музично-інструментальне мистецтво»

(фортепіано, оркестрові інструменти (народні, струнно-смичкові, духові):

- виконання інструментального твору крупної форми (при потребі – з концертмейстером);
- виконання інструментального твору довільної форми та жанру (при потребі – з концертмейстером);
- теоретичний колоквіум.

профілізація «Диригентсько-хорове мистецтво»:

- диригування хорового твору з супроводом;
- диригування хорового твору а cappella;
- спів української народної пісні без супроводу;
- теоретичний колоквіум.

профілізація «Вокально-хорове мистецтво»

- виконання вокального твору довільної форми та жанру у супроводі концертмейстера;
- виконання класичного романсу у супроводі концертмейстера;
- виконання української народної пісні без супроводу;
- теоретичний колоквіум.

АБІТУРІЄНТ ПОВИНЕН ЗНАТИ основи курсу «Елементарна теорія музики», володіти музичною термінологією, навичками сольфеджування й здійснення слухового аналізу.

Абітурієнт профілізації «Музично-інструментальне мистецтво»

(оркестрові інструменти, фортепіано) повинен:

- продемонструвати високий рівень художньо-технічного виконання творів представленої програми, сценічну культуру, артистизм, емоційність;
- розкрити художній образ кожного твору відповідно до його жанрово-стильових особливостей;
- мати розвинуті природні здібності: музичний слух та пам'ять, органічне відчуття музичного темпо-ритму, ладово-гармонічний слух.

Абітурієнт профілізації «Диригентсько-хорове мистецтво» повинен:

- володіти мануальною технікою;
- демонструвати логіку хорового мислення в процесі виконання різностильових та різножанрових творів та переконливість трактування музичного твору;
- мати розвинуті природні здібності: музичний слух та пам'ять, органічне відчуття музичного темпо-ритму, ладово-гармонічний слух; продемонструвати уміння свідомого володіння співацьким голосом та навички стійкого інтонування.

Абітурієнт профілізації «Вокально-хорове мистецтво» повинен:

- продемонструвати достатній рівень вокально-технічних навичок відповідно до стилю та жанру виконуваних творів;
- розкрити художній музично-поетичний образ твору засобами вокального інтонування;
- продемонструвати сценічну культуру, артистизм, емоційність;
- мати розвинуті природні здібності: музичний слух та пам'ять, органічне відчуття музичного темпо-ритму, ладово-гармонічний слух.

ЕТАПИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Етапами вступного випробування є:

- ✓ показ фахових знань та умінь;
- ✓ теоретичний колоквіум.

ЕТАП ПОКАЗУ ФАХОВИХ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ

Профілізація «Музично-інструментальне мистецтво» (оркестрові інструменти, фортепіано)

Абітурієнт має виконати два контрастні твори: твір великої форми та твір малої форми.

Орієнтовні твори великої форми :

фортепіано:

1. В. А. Моцарт. Сонати (за вибором);
2. Л. ван Бетховен. Сонати (за вибором);
3. М. Клементі. Сонати (за вибором) та ін.

баян, акордеон:

1. В. Бонаков. Сюїта;
2. Д. Скарлатті. Сонати №№ 14,15,28,29,45 (за вибором);
3. А. Холмінов. Сюїта, ч.ч.2-3;
4. К. Мясков. Концертна фантазія на теми українських народних пісень та ін.;

скрипка, домра:

1. Й. С. Бах. Концерт a-moll, I ч.;
2. А. Вівальді. Концерти G-dur, g-moll, a-moll (за вибором);
3. Ф. Мендельсон. Концерт e-toll;
4. К. Сен-Санс. Концерт №1, I ч.;
5. Д. Кабалевський. Концерт, I ч.;
6. В. Щуровський. Варіації на тему української народної пісні (переклад В. Стеценка) та ін.;

бандура:

1. Д. Скарлатті. Соната a-moll;
2. К. Мясков. Варіації на тему української народної пісні «Налетіли журавлі»;
3. К. Мясков. Концертна п'єса для бандури та фортепіано;
4. М. Дремлюга. Сюїти №№ 1, 2 (на вибір);
5. С. Баштан. Варіації на тему української народної пісні «Йшли корови із діброви» та ін.

флейта:

1. В. А. Моцарт. Концерт D-dur, G-dur
2. К. Стаміц. Концерт G-dur
3. Й. Кванц. Концерт G-dur
4. Й. С. Бах. Соната №1
5. Г. Ф. Гендель. Соната №2

гобой:

1. Т. Альбіноні. Концерти В-dur, D-dur
2. Й. С. Бах – Б. Марчелло Б. Концерт с-moll
3. В. Белліні. Концерт
4. А. Вівальді. Концерти С-dur, а - moll
5. Й. Гайдн. Концерт С-dur, ч.І
6. Ф. Гідаш. Концерт D-dur, ч.І або II-III

кларнет:

1. В. А. Моцарт. Концерт А-dur
2. К. М. Вебер. Концерти №1, №2;
3. Л. Шпор. Концерти №1, №2, №3
4. Б. Круссель. Концерт f-moll
5. К. Стаміц. Концерт В-dur
6. С. Василенко. Концерт

саксофон:

1. Л. Прісс. Концерт для саксофона з оркестром
2. О. Флярковський. Концерт для саксофона з оркестром
3. А. Соге. Буколічна сонатіна для саксофона-альта та фортепіано
4. Ю. Іщенко. Соната для саксофонаальта та фортепіано
5. Х. Генцмер. Сонатіна

валторна:

1. В. А. Моцарт. Концерти №1, №3
2. Л. Керубіні. Соната
3. К. М. Вебер. Концертіно
4. Р. Глієр. Концерт
5. Й. Гайдн. Концерти №1, №2
6. В. Зверєв. Соната

труба:

1. Ю. Александров. Сонатіна, Арія, Токата
2. С. Василенко. Концерт
3. Й. Гайдн. Концерт
4. Ж. Гюбо Соната
5. Ф. Депре. Концертіно

тромбон:

1. Г. Вагензейль. Концерт
2. Л. Колодуб. Концерт
3. М. Римський–Корсаков Концерт
4. А. Рейхе. Концерти №1, №2
5. В. Іванов. Поема
6. Г. Телеман. Соната

Твори малої форми не нижче рівня випускної програми фахового музичного коледжу або фахового коледжу культури і мистецтв – за вільним вибором абітурієнта.

Твір малої форми має бути контрастним з твором великої форми.

Фортепіано. П'єси, прелюдії, фантазії, експромти, скерцо, ноктюрни, мазурки, етюди тощо;

Народні інструменти (баян, акордеон, бандура, домра, гітара). Оригінальний твір або віртуозна п'єса; для бандуристів – вокальний твір у власному супроводі (пісня, дума, романс).

Струнно-смічкові інструменти. П'єса віртуозного або кантиленного характеру.

Духові інструменти (флейта, гобой, кларнет, саксофон, труба, валторна, тромбон). П'єса віртуозного або кантиленного характеру.

Профілізація «Диригентсько-хорове мистецтво»

Орієнтовний репертуар з хорового диригування:

1. К. Проснак. «Море»
2. В. Іконник. «Сонце заходить»
3. Б. Лятошинський. «По небу місяць проплива»
4. Г. Майборода. «Проса покошено», «Пролісок»
5. А. Кос-Анатольський. «Досвітні вогні», «Ой, ти, дівчино, з горіха зерня»
6. М. Леонтович. «Льодолом»
7. М. Колесса. «Зоряна ніч»
8. Українські народні пісні в обробці М. Леонтовича для різних типів хорів
9. Укр. нар. пісня в обр. С. Орфєєва. «Ой у полі жито»
10. А. Лотті. «Miserere»
11. В. А. Моцарт. «Ave verum corpus»
12. К. Данькевич. Хор з опери «Богдан Хмельницький»
13. К. М. Вебер. Хор мисливців з опери «Вільний стрілець»
14. Л. В. Бетховен. «Вихваляння природи людиною»
15. А. Вахнянін. «Садок вишневий коло хати»
16. Г. Ф. Гендель. «Праці хвала» – хор з ораторії «Іуда Маккавей»
17. М. Лисенко. Хор «Слава нашим господарям» з опери «Тарас Бульба»
18. Д. Січинський. «Дніпро реве»
19. Л. Ревуцький. «Ой чого ти почорніло»
20. Й. Козловський. «Requiem». №1, №2
21. В. А. Моцарт. Хори з опери «Ідоменей»
22. Й. Гайдн. Хор землеробів з ораторії «Пори року»
23. О. Бородін. Інтродукція та Хорові сцени з I дії опери «Князь Ігор»
24. М. Мусоргський. Пролог з опери «Борис Годунов»
25. Г. Свірідов. «Співає зима» з «Поєми пам'яті С. Єсеніна»
26. Ш. Гуно. Марш з опери «Фауст»

Орієнтовні приклади вокальних творів (a capella):

- Укр. нар. пісня «Утоптала стежечку»;
- Укр. нар. пісня «Ой, піду я лугом»;
- Укр. нар. пісня «Ой, заграйте музики»;
- Укр. нар. пісня «Чом, чом не прийшов»;
- Укр. нар. пісні «Казав мені батько», «Ой зійди, зійди, ясен місяцю»;
- Укр. нар. пісня «Їхав козак на війноньку».

Профілізація «Вокально-хорове мистецтво»

Орієнтовні приклади вокальних творів для різних типів голосів:

- арії та арієти з опер Л. В. Бетховена, В. Белліні, К. М. Вебера, Дж. Верді, Дж. Гершвіна, К. В. Глюка, С. Гулака-Артемовського, Ш. Гуно, Г. Доницетті, М. Лисенка, Ж. Массне, В. А. Моцарта, Ф. Обера, М. Римського-Корсакова, Є.

- Станковича, П. Чайковського тощо;
- сольні номери з творів кантатно-ораторіального жанру композиторів: Й. С. Баха, А. Вівальді, В. А. Моцарта, Г. Гаврилець, Й. Гайдна, М. Лисенка, Л. Дичко, Л. Ревуцького тощо.

Твори українських композиторів:

- М. Лисенко. «Ой одна я, одна», «Смутної провесни», «Милованка», «Не дивися на місяць весною»; «Коли настав чудовий май»;
- Я. Лопатинський. «Як почуєш вночі», «Горить моє серце»;
- О. Нижанківський «О, не забудь», «В гаю зеленім»;
- Д. Січинський «Із сліз моїх», «Бабине літо»;
- А.Кос-Анатольський «Ой коли б я сокіл», «Ой ти дівчино, з горіха зерня», «коли заснули сині гори»;
- С. Гулак-Артемівський. Пісня Карася, Каватина Султана, Арія Султана (з опери «Запорожець за Дунаєм»).

Твори зарубіжних композиторів:

- Дж. Перголезі. «Якщо любиш»;
- Ж. Бізе. Хабанера (з опери «Кармен»).
- Е. Гріг. «Стара мати», «Дитяча пісня», «Захід сонця», «Лісова пісня».
- Г. Доницетті. Романс Неморіно (з опери «Любовний напій»).
- М.Глінка. «Гуде вітер вельми в полі», «К Молли», «Жаворонок»;
- М.Римський-Корсаков. «Не ветер, вєя с высьоты», «Звонче жаворонка пенье», «О чем в тиши ночей», «Что в имени тебе моем»;
- П.Чайковський. «Средь шумного бала», «Я тебе ничего не скажу».

Народні пісні (а саррелла):

- Обр. О.Кауфмана «Коло гаю походжаю», «Болить моя голівонька»; «Ой, не світи, місяченьку», «Нащо мені чорні брови», «Ой, на гору козак воду носить»;
- Обр. П.Бойченка «В кінці греблі шумлять верби»;
- Обр. О.Сандлера «Чи я в лузі не калина була», «Ой джигуне, джигуне»;
- Обр. Д.Задора «Ой Іване, Іване», «Гаданочка»;
- Обр. К.Стеценка «Ой чого ти дубе»;
- Обр. В.Косенка «Взяв би я бандуру».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ СОЛЬФЕДЖУВАННЯ:

1. Антків М., Антків Ю. Хорове сольфеджіо. Львів: Сполом, 1997.
2. Антків М., Міщук І. Сольфеджіо (триголосся). Львів: Сполом, 2009.
3. Євпак Є. Хорові розспівки (посібник з сольфеджіо). Київ, Музична Україна. 1978
4. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджіо. Москва: Музыка, 1984.

5. Ладухин Н. Сольфеджио. Москва: Музыка, 1989.
6. Мілка Є., Шевченко М. Гармонічне сольфеджіо. Київ, «Музична Україна» 1978. 135 с.
7. Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. Київ, Музична Україна, 2017.
8. Рубец А. Одноголосное сольфеджио. Москва: Музыка, 19

Критерії оцінювання рівня підготовки абітурієнтів на вступному екзамені (творчому конкурсі) з музичного мистецтва

ПОКАЗ ФАХОВИХ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (150 балів) – виконується підготовлена абітурієнтом музична програма (виконання оцінюється за трьома параметрами: рівень складності програми, рівень художньої досконалості, рівень технічної досконалості).

ТЕОРЕТИЧНИЙ КОЛОКВІУМ (50 балів) – перевірка знань з теорії музики (слуховий аналіз, побудова акордів та інтервалів, сольфеджування та співбесіда по програмі обраної спеціалізації, що виконується на вступному випробуванні.

Загальна оцінка складається з суми балів (150 б. максимум за показ фахових знань та умінь та 50 б. максимум за теоретичний колоквіум) всього 200 балів.

Критерії оцінювання вступного випробування для вступників першого (бакалаврського) рівня спеціальності 025 Музичне мистецтво

Профілізація «Музично-інструментальне мистецтво»

150-130 балів – твори виконано на високому професійному рівні; розкрито жанрово-стильові ознаки музичних творів; відзначено досконале володіння технікою виконання та артистично-сценічну культуру.

129-100 бали – твори виконано на доброму професійному рівні; розкрито основні жанрово-стильові ознаки музичних творів; окремі технічні похибки під час виконання; належна артистично-сценічна культура.

99-60 бали – твори виконано на недостатньому професійному рівні; неповністю розкриті характерні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значні технічні похибки під час виконання; частково притаманна артистично-сценічна культура.

59-1 балів – твори виконано на низькому професійному рівні; не розкрито характерні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значна кількість технічних похибок під час виконання; відсутність артистично-сценічної культури.

Профілізація «Диригентсько-хорове мистецтво»

150-130 балів – твори виконано на високому професійному рівні; розкрито жанрово-стильові ознаки хорових та вокальних творів; продемонстровано досконале володіння мануальною технікою (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки тощо), естетичне вокальне інтонування та висока артистично-сценічна культура.

129-100 балів – твори виконано на достатньому професійному рівні; розкрито основні жанрово-стильові ознаки хорових та вокальних творів; окремі технічні похибки у мануальній техніці (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки тощо); присутня належна артистично-сценічна культура та якісне вокальне інтонування.

99-60 балів – твори виконано на недостатньому професійному рівні; неповністю розкриті основні жанрово-стильові ознаки хорових та вокальних творів; значні технічні похибки у мануальній техніці (не переконливі прийоми диригентської техніки: показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки тощо) та не достатньо стійке вокальне інтонування; частково притаманна артистично-сценічна культура.

59-1 балів – твори виконано на низькому професійному рівні; не розкриті характерні жанрово-стильові ознаки хорових та вокальних творів; значна кількість технічних похибок у мануальній техніці (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки), при співі виявлено помітне детонування.

Профілізація «Вокально-хорове мистецтво»

150-130 балів – продемонстровано високий вокально-технічний рівень виконання музичних творів: розуміння жанрово-стильових ознак арії (арієтти), романсу або обробки української народної пісні, осмислений підхід до художньо-виконавської інтерпретації вокальних творів, виразна міміка, чітка дикція та артикуляція, досконала артистично-сценічна культура.

129-100 бали – продемонстровано достатній вокально-технічний рівень виконання музичних творів: розуміння жанрово-стильових ознак арії (арієтти), романсу або обробки української народної пісні, достатньо осмислений підхід до художньо-виконавської інтерпретації вокальних творів, міміка чітка дикція та артикуляція, належна артистично-сценічна культура, присутні рідкі випадки не стійкого інтонуванні при співі.

99-60 бали – продемонстровано посередній вокально-технічний рівень виконання вокальних творів; не переконливо проявляються характерні жанрово-стильові ознаки творів сольної програми; значні технічні та інтонаційні похибки під час виконання; частково притаманна

артистично-сценічна культура.

59-1 балів – низький вокально-технічний рівень виконання вокальних творів; не розкриті характерні жанрово-стильові ознаки творів сольної програми; значна кількість технічних та інтонаційних похибок під час виконання; відсутність артистично-сценічної культури.

Критерії оцінювання знань з теоретичного колоквиуму

Бали	Музичні вміння та навички
40-50	володіють повними глибокими знаннями матеріалу, демонструють розвинуте аналітично-узагальнене мислення щодо принципів, методів та прийомів музично-виконавської діяльності, значний інтерес до музичного мистецтва та музичного виконавства
30-39	знають теоретичний матеріал в об'ємі програми предметів, достатньо володіють знаннями щодо принципів, методів та прийомів музично-виконавської діяльності, спостерігається нестабільний інтерес до музичного мистецтва та музичного виконавства
20-29	посередньо володіють музично-теоретичними знаннями, немає повного аналізу запропонованого питання, спостерігається фрагментарний інтерес до музичного мистецтва та музичного виконавства
1-19	музично-теоретичні знання знаходяться на початковому рівні, абітурієнти не орієнтуються в темах запропонованих запитань

**Критерії
оцінювання вступного випробування для вступників
на освітній ступінь «Бакалавр»
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»**

**Профілізація «Музично-інструментальне мистецтво»
(оркестрові інструменти, фортепіано)**

150-130 балів – твори виконано на високому професійному рівні; розкрито жанрово-стильові ознаки музичних творів; відзначено досконале володіння технікою виконання та артистично-сценічну культуру.

129-100 бали – твори виконано на доброму професійному рівні; розкрито основні жанрово-стильові ознаки музичних творів; окремі технічні похибки під час виконання; належна артистично-сценічна культура.

99-60 бали – твори виконано на недостатньому професійному рівні; неповністю розкриті характерні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значні технічні похибки під час виконання; частково притаманна артистично-сценічна культура.

59-1 балів – твори виконано на низькому професійному рівні; не розкрито характерні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значна кількість технічних похибок під час виконання; відсутність артистично-сценічної культури.

Профілізація «Диригентсько-хорове мистецтво»

150-130 балів – твори виконано на високому професійному рівні; розкрито жанрово-стильові ознаки музичних творів; відзначено досконале володіння мануальною технікою (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки) та артистично-сценічною культурою.

129-100 балів – твори виконано на достатньому професійному рівні; розкрито основні жанрово-стильові ознаки музичних творів; окремі технічні похибки у мануальній техніці (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки); належна артистично-сценічна культура.

99-60 балів - твори виконано на недостатньому професійному рівні; неповністю розкриті основні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значні технічні похибки у мануальній техніці (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки); частково притаманна артистично-сценічна культура.

59-1 балів - твори виконано на низькому професійному рівні; не розкриті характерні жанрово-стильові ознаки музичного твору; значна кількість технічних похибок у мануальній техніці (диригентський жест, показ вступу і зняття, зміна темпу, нюансування, динамічні відтінки).

Профілізація «Вокально-хорове мистецтво»

150-130 балів – високий вокально-технічний рівень виконання творів; розкрито жанрово-стильові ознаки музичних творів; відзначено досконале володіння технікою виконання та артистично-сценічну культуру.

129-100 бали – достатній вокально-технічний рівень виконання творів; розкрито основні жанрово-стильові ознаки музичних творів; окремі інтонаційні похибки під час виконання; належна артистично-сценічна культура.

99-60 бали – посередній вокально-технічний рівень виконання творів; неповністю розкриті характерні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значні технічні похибки під час виконання; частково притаманна артистично-сценічна культура.

59-1 балів – низький вокально-технічний рівень виконання творів; не розкриті характерні жанрово-стильові ознаки музичних творів; значна кількість технічних похибок під час виконання; відсутність артистично-сценічної культури.

Критерії оцінювання знань

З теоретичного колоквиуму

Бали	Музичні вміння та навички
40-50	володіють повними глибокими знаннями матеріалу, демонструють розвинуте аналітично-узагальнене мислення, значний інтересом до музичного мистецтва та музичного виконавства
30-39	знають теоретичний матеріал в об'ємі програми предметів, достатньо володіють знаннями щодо принципів, методів та прийомів музично-виконавської діяльності, спостерігається нестабільний інтерес до музичного мистецтва та музичного виконавства
20-29	посередньо володіють музично-теоретичними знаннями, немає повного аналізу запропонованого питання, спостерігається фрагментарний інтерес до музичного мистецтва та музичного виконавства
1-19	музично-теоретичні знання знаходяться на початковому рівні, абітурієнти не орієнтуються в темах запропонованих запитань.